

Glæde og Mnnterhed, hvor han viser sig, Repræsentant for det Folk, der sulter og fryser i Vermlands lange mørke Vinterdage. Men dette Folk selv er dog den egentlige Helt — hvor ser man det ikke for sig, naar det i en voksende Skare drager gennem de mørke Skove for at lede efter den forsvundne Nygaardspige, eller naar det med skumle Blikke slaar ned paa Brobypræsten som Syndebukken, der skal ofres til Bod for Folkets Ulykker, eller naar det, Mænd, Kvinder og Børn, villigt og glad ordner sig til Værn mod Vandfloden, under ham, det erkender som sin Fører — — — ja vi kende jo alt dette.

I den ny Bog er det, maaske endnu mere bestemt, et helt Folk, der er Helten. Det er det mærkelige Folk, der bor paa „den ædle Ø Sicilien“, dette underlige Blandingsfolk, som afvekslende har været undergivet de fine Grækere, de stærke Romere, de mørke Saracenere og de blonde Normanner, som har modtaget Præg af dem alle og dog bevaret sit eget. Dette Folk med den store Fortid og den elendige Nutid, som træller og sulter, synger Canzoner og danser, og under alt, hvad der sker, sætter den mest barnlige Tillid til sine Formyndere: Regeringen og Præsteskabet.

At vise, hvorledes nu Loyaliteten og Pieteten, da de have naaet deres Højdepunkt, slaa om, og Folket bliver Socialister og Fritænkere — det er Bogens ledende Tanke. Den er straks antydnet i de storslaaede Begyndelseskapitler; saa følger en Række henrivende Skildringer af det sydlandske Folkeliv, som næppe har noget Sidestykke i Literaturen siden „Corinnes“ og „Improvisatorens“ Dage, en Række Perler, over hvis Skønhed man ofte helt glemmer Traaden, de ere trukne paa, til mod Slutningen Perlekransen lukker sig, og man ser, hvor ypperligt det hele hænger sammen. Slutnings-scenen er af stor dramatisk Virkning. Det falske Kristus-billede gaar fra Haand til Haand i Pilgrimsskaren, og enhver, der har læst Kronens Indskrift: *Mit Rige er ikkun af denne Verden*, slukker sit Lys; men Folkets Repræsentant, den fine og elskelige Donna Micaela, hvis rent menneskelige Godhed og Kærlighed i Virkeligheden har udført alle Miraklerne — i hendes Hjerte slukkes *Troens Lys*; „Troen paa det overnaturliges Magt braast som en Streng, der spændes for haardt.“ Og højt oppe paa Kirketrappen staar den unge Billedhugger Gaetano, William Morris's Eleve, og føler, at nu falder Donna Micaela og hele Folket i hans og Socialisternes Arme.

Jeg regner ganske vist denne Scene for Bogens interessanteste, men hvor mange andre fortrinlige har den ikke! Især vil jeg gøre opmærksom paa Forf.'s Skildring af disse